

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

TYRIMO SAVO INICIATYVA PAŽYMA

2024 m. kovo 26 d. Nr. 4D-2023/1-1068
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Erika Leonaitė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi bei atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Konstitucijos 73 straipsnį ir Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 3 straipsnį, pradėjo tyrimą savo iniciatyva dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) pareigūnų veiksmų (neveikimo), vykdant 2021 m. lapkričio 18 d. pažymoje Nr. 4D-2021/1-625 (toliau – Pažyma) teiktas rekomendacijas.

2. Pagrindas pradėti tyrimą savo iniciatyva yra Seimo kontrolierių įstatymo 13 straipsnio 3 dalis, kurioje nustatyta, kad, jeigu skundas yra gautas žodžiu, telefonu arba Seimo kontrolierius nustatė pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeistų žmogaus teisių ir laisvių požymių iš visuomenės informavimo priemonių bei iš kitų šaltinių, Seimo kontrolierius gali pradėti tyrimą savo iniciatyva.

Tuomečiam Seimo kontrolieriui atlikus tyrimą savo iniciatyva Pažymoje buvo kritiškai įvertinta Tarybos, kuriai Šilumos ūkio įstatymo nuostatos suponuoja pareigą įgyvendinant reguliuojamų kainų politiką, sudaryti sąlygas šilumos tiekėjams vykdyti jų veiklą kuo efektyviau bei ekonomiškiau, taip užtikrinant kitai santykių šaliai – šilumos vartotojams, kokybišką paslaugos teikimą pagrįstomis kainomis, veikla (darbo organizavimas), vykdant priskirtas funkcijas (nustatytais terminais šilumos tiekėjų veiklos patikrinimų atlikimas ir kt.).

Atlikus pirmiau paminėtą tyrimą buvo nustatyta, kad *Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pirmininko 2014 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. O3-140 patvirtintame Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos apraše (toliau – Aprašas)* (8 p.) nurodyti ūkio subjektų planinių patikrinimų atlikimo terminai yra nekonkretūs, neužtikrinantys, kad patikrinimų atlikimo, teikiamų paslaugų sąnaudų įvertinimo, taip pat su tuo susijusios šilumos bazinių kainų nustatymo (derinimo) procedūros nebūtų vilkinamos, tęsiamos neapibrėžtą laikotarpį; Aprašo 4 punkto („Tarybos veikla, susijusi su energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimais, planuojama ir atliekama, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 36² straipsnio 1 dalyje nustatytais principais“) nuostatos neatitinka galiojančių VAĮ nuostatų, t. y. VAĮ nuostatos ir principai, kuriais vadovaujamas atliekant ūkio subjektų patikrinimus, pasikeitė ir nurodomi minėto įstatymo 30 straipsnyje. Ši nuostata nebuvo patikslinta Apraše atsižvelgus, kad pasikeitė VAĮ.

Taryba, atsakydama dėl teiktų rekomendacijų įgyvendinimo, informavo, kad „Vertindama Seimo kontrolieriaus siūlymus, susijusius su Aprašo nuostatomis, Taryba atkreipia dėmesį, kad išanalizavo bei įvertino Seimo kontrolieriaus teikiamas pastabas, susijusias su Aprašo 4 bei 8 punktais. Atsižvelgdama į Seimo kontrolieriaus pateiktus pastebėjimus Aprašo nuostatomis, Taryba šiuo metu rengia Aprašo pakeitimo projektą ir artimiausiu metu inicijuos Aprašo nuostatų pakeitimo procedūras, kurių metu bus siekiama atsižvelgti į pateiktus pastebėjimus.“ Tačiau nustatyta, kad iki sprendimo pradėti šį tyrimą Seimo kontrolierės iniciatyva Aprašo nuostatos nepatiksintos atsižvelgus į VAĮ nuostatų pasikeitimus, t. y. Pažymoje teiktos rekomendacijos neįgyvendintos.

Kilus pagrįstų abejonių, kad Taryba galimai nepagrįstai nesprenžia teisinio

reglamentavimo tobulinimo klausimų, Seimo kontrolierė E. Leonaitė nusprendė, kad yra tikslinga pradėti šį tyrimą savo iniciatyva siekiant nustatyti priežastis, dėl kurių Taryba neįgyvendino Pažymoje teiktos rekomendacijos „spręsti klausimą dėl Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašo nuostatų tikslinimo.“

3. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Tarybą, prašydama pateikti motyvuotus paaiškinimus.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Tarybos Seimo kontrolieri pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

4.1. „Taryboje buvo svarstomos Seimo kontrolieriaus 2021 m. lapkričio 18 d. pažymoje Nr. 4D-2021/1-625 pateiktos rekomendacijos dėl Aprašo nuostatų tikslinimo ir vadovaujantis Viešojo konsultavimosi dėl energetikos veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektų taisyklėmis, patvirtintomis Tarybos 2011 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. O3-350 „Dėl Viešojo konsultavimosi dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos teisės aktų projektų taisyklių patvirtinimo“ Aprašo pakeitimo projektas 2023 m. lapkričio 22 d. raštu Nr. R2-(TT)-8528 buvo išleistas viešai konsultacijai. [...]. Aprašo pakeitimo projektu siūloma patikslinti Aprašo 4 punktą taip, kad jis atitiktų aktualias Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatas pateikiant nuorodą į šio įstatymo 30 straipsnio 1 dalį.

Aprašo pakeitimo projektu taip pat siūloma patikslinti Aprašo 8 punktą, kuriame yra reglamentuotas patikrinimo atlikimo terminas. Atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus 2021 m. lapkričio 18 d. pažymoje Nr. 4D 2021/1 625 pateiktas rekomendacijas, siūloma nustatyti, kad patikrinimo plane nustatytas planinio patikrinimo atlikimo terminas negali būti ilgesnis negu 9 mėnesiai. Šis terminas kiekvieną kartą gali būti pratęsimas ne ilgiau kaip 6 mėnesiams, tačiau bendra patikrinimo trukmė negali viršyti 5 metų. Planinis patikrinimas turi būti atliktas per objektyviai įmanomą kuo trumpesnę laikotarpį. Projektu Aprašas taip pat yra papildomas nauju 33.5 papunkčiu, kuriame įtvirtinama, kad planinis ar neplaninis patikrinimas nutraukiamas, kai nustatoma, jog yra viršijamas Aprašo 8 punkte nustatytas patikrinimo atlikimo terminas. Tarybos vertinimu, Projektu siūlomi patikrinimo atlikimo procedūriniai pakeitimai atitinka Viešojo administravimo įstatyme nustatytus ūkio subjektų veiklos priežiūros principus bei patikrinimų vykdymo nuostatas.“

4.2. „Tarybos vykdomi reguliuojamų ūkio subjektų patikrinimai yra labai didelės apimties, tiriamas keleto metų ūkio subjekto veiklos laikotarpis, Taryba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 24¹ straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktais turi teisę patikrinimui atlikti pasitelkti specialistų ir ekspertų, sudaryti sutartis su audito įmonėmis, kitais juridiniais ar fiziniais asmenimis, kurių paslaugomis Taryba naudosis atlikdama patikrinimą. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad patikrinimui atlikti reikalingas pakankamai ilgas laikotarpis siekiant tinkamai ir išsamiai išanalizuoti patikrinimui reikalingą informaciją, ją apdoroti, atlikti reikalingus skaičiavimus, padaryti išvadas, patikrinimo akto projektą suderinti su tikrinamu ūkio subjektu. Tačiau visais atvejais Taryba siekia patikrinimus užbaigti per kuo trumpesnę laikotarpį.“

4.3. „Taryba, vykdydama valstybinę energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriaus priežiūrą atlieka labai daug funkcijų, nustatytų Energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme bei kituose sektoriniuose įstatymuose. Vykdydama savo funkcijas Taryba 2022 metais priėmė 1811 nutarimų, 2023 metais 1686 nutarimus. Taryba reguliuoja daugiau nei 8900 ūkio subjektų veiklą. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad Taryba nuolat tobulina teisinį reguliavimą, atsižvelgdama į galiojančius aukštesnės

galios teisės aktus, aktyviai dalyvauja rengiant reguliuojamus sektorius reglamentuojančius teisės aktus, kad teisės aktai ir administraciniai sprendimai būtų priimami laikantis viešojo administravimo bei teisėkūros principų, būtų aiškūs, suprantami, nepriešaringi, teisės aktų formuluotės būtų tikslios.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos įstatymai

5.1. *Viešojo administravimo įstatymo* (toliau – VAI, redakcija, galiojusi iki 2020 m. lapkričio 1 d.) 36⁴ straipsnis – „1. Ūkio subjektų veiklos patikrinimai gali būti planiniai ir neplaniniai. Planinių patikrinimų pirminis tikslas – informacijos apie ūkio subjektą vertinimas ir metodinės pagalbos ūkio subjektui teikimas. [...]“

5.2. *Viešojo administravimo įstatymo* (nauja įstatymo redakcija, galiojanti nuo 2020 m. lapkričio 1 d.):

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) atsakomybės už priimtus sprendimus. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinį reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius; [...]; 7) naujovių ir atvirumo permainingoms. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip geriau spręsti problemas, išylančias vykdant viešąjį administravimą, taip pat nuolat tobulinti savo veiklą taikydamas pažangiausius metodus, modelius, technologijas, priemones ar gerosios patirties pavyzdžius; [...]“

33 straipsnis (straipsnio redakcija, galiojanti nuo 2023 m. sausio 1 d.) – „1. Ūkio subjektų veiklos patikrinimai gali būti planiniai ir neplaniniai. Planinių patikrinimų pirminis tikslas – informacijos apie ūkio subjektą vertinimas ir metodinės pagalbos ūkio subjektui teikimas. [...]“

5.3. *Seimo kontrolierių įstatymo* (toliau – SKI):

20 straipsnis – „3. Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas (adresuojama), ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių. Informacija Seimo kontrolieriui pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.“

22 straipsnis – „3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

5.4. *Teisėkūros pagrindų įstatymo* 3 straipsnis – „1. Teisėkūros principai išreiškia tam tikrus imperatyvius reikalavimus, keliamus teisėkūroje dalyvaujantiems subjektams, siekiant sukurti vientisą, nuoseklią, darnią ir veiksmingą teisės sistemą. 2. Teisėkūroje vadovaujamosi šiais principais: [...]; 3) pagarbos asmens teisėms ir laisvėms, reiškiančiu, kad teisės aktų nuostatos turi užtikrinti ir negali paneigti Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų asmens teisių ir laisvių, teisėtų interesų; [...]; 6) aiškumo, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas; [...]“

5.5. *Energetikos įstatymo* (toliau – EI) 8 straipsnis – „1. Energetikos srityje veikiančių subjektų veiklą reguliuoja ir valstybinę energetikos priežiūrą bei kontrolę atlieka Taryba. Taryba yra Europos Sąjungos teisės aktuose, reglamentuojančiuose visuomeninius santykius energetikos sektoriuje, numatyta nacionalinė reguliavimo institucija, atliekanti energetikos objektų ir įrenginių valstybinę kontrolę visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, neatsižvelgiant į jų nuosavybės valdymo formą. [...]. 10 Taryba atsako už savo nutarimų pagrįstumą ir teisėtumą. [...]. 16. Tarybos veiklą užtikrina Tarybos administracija. Tarybos administracijos struktūrą, administracijos padalinių nuostatus, pareigybių sąrašus ir pareigybių aprašymus tvirtina Tarybos pirmininkas. [...]“

6. Kiti teisės aktai:

Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pirmininko 2014 m. gegužės 26 d. nutarimo Nr. O3-140 „Dėl Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas; redakcija, galiojanti **nuo 2024-01-27**):

6.1. *Nutarimo preambulė* – „Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos **viešojo administravimo įstatymo 36^a straipsnio 2 dalimi**, [...], Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nutaria:

Patvirtinti Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašą (pridedama).“

6.2. *Nutarimu patvirtinto Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašo* (toliau – Aprašas):

4 *punktas* – „Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) veikla, susijusi su energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimais, planuojama ir atliekama, vadovaujantis *Viešojo administravimo įstatymo 30* straipsnio 1 dalyje nustatytais principais. [...]“

8 *punktas* – „Patikrinimo plane nustatytas planinio patikrinimo atlikimo terminas negali būti ilgesnis negu 9 mėnesiai. Šis terminas kiekvieną kartą gali būti pratęsiamas ne ilgiau kaip 6 mėnesiams, tačiau bendra patikrinimo trukmė negali viršyti 3 metų. Planinis patikrinimas turi būti atliktas per objektyviai įmanomą kuo trumpesnę laikotarpį.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

7. *Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo* (toliau – KT) praktika:

7.1. „[...] konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja *inter alia* įvairius reikalavimus [...] teisėkūros subjektams: teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų; [...] teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna; teisės aktuose neturi būti nuostatų, vienu metu skirtingai reguliuojančių tuos pačius visuomeninius santykius; teisės aktuose nustatyti reikalavimai turi būti grindžiami bendro pobūdžio nuostatomis (teisės normomis ir principais), kurias įmanoma taikyti visiems numatytiems atitinkamų teisinių santykių subjektams; kad teisinių santykių subjektai galėtų savo elgesį orientuoti pagal teisės reikalavimus, teisinis reguliavimas turi būti santykinai stabilus; kad teisinių santykių subjektai galėtų žinoti, ko iš jų reikalauja teisė, teisės normos turi būti nustatomos iš anksto, teisės aktai turi būti oficialiai skelbiami, jie turi būti vieši ir prieinami“ (KT 2004 m. gruodžio 13 d., 2017 m. kovo 15 d. nutarimai).

7.2. „Vienas esminių konstitucinio teisinės valstybės principo elementų yra teisinio tikrumo ir teisinio aiškumo imperatyvas, kuris suponuoja tam tikrus privalomus reikalavimus teisiniam reguliavimui: jis privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai, jose negali būti dviprasmybių“ (KT 2008 m. gruodžio 24 d., 2016 m. gruodžio 7 d. nutarimai).

7.3. „[...] sąvokos (formuluotės), susijusios su konstitucinių žmogaus teisių įgyvendinimu, jų ribojimu, turi būti itin aiškios, apibrėžtos ir suprantamos.“ (KT 2008 m. gruodžio 24 d. nutarimas).

Tyrimo išvados

8. Seimo kontrolierės tyrimo savo iniciatyva esminė vertintina aplinkybė – Tarybos pareigūnų veiksmai, vykdant Pažymoje teiktą rekomendaciją dėl *Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašo* nuostatų tikslinimo.

9. Apibendrinus nustatytas aplinkybes, teisinį reglamentavimą, teismų praktiką, konstatuotina:

9.1. Tuometis Seimo kontrolierius, vertindamas Apraše (redakcija, galiojusi Seimo kontrolieriaus iniciatyva atlikimo tyrimo ir Pažymos surašymo metu) nustatytus terminus ūkio subjektų planiniam patikrinimui atlikti („Patikrinimo plane nustatytas planinio patikrinimo atlikimo

terminas negali būti ilgesnis negu 9 mėnesiai. Šis terminas kiekvieną kartą gali būti pratęsimas ne ilgiau kaip 6 mėnesiams. Termino pratęsimų skaičius nėra ribojamas, tačiau planinis patikrinimas turi būti atliktas per objektyviai įmanomą kuo trumpesnį laikotarpį“), pažymėjo, kad „terminai yra nepakankamai konkretūs, patikrinimų pratęsimas gali tęstis neapibrėžtą laiką, nes jų skaičius neribojamas, nėra aišku, koks tai terminas – „objektyviai kuo trumpesnis laikotarpis“.“ Be kita ko, buvo atkreiptas dėmesys, kad „Aprašo nuo 2019-07-01 galiojančioje redakcijoje nurodyta, kad Tarybos veikla, susijusi su energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimais, planuojama ir atliekama, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 36² straipsnio 1 dalyje nustatytais principais. Tačiau VAĮ nuostatos pasikeitė nuo 2020-11-01 ir šio įstatymo galiojančioje redakcijoje principai, kuriais vadovaujamosi atliekant ūkio subjektų patikrinimus, nurodomi 30 straipsnyje. Ši nuostata nebuvo patikslinta Apraše atsižvelgus, kad pasikeitė VAĮ.“

Pažymoje buvo konstatuota: „Apraše (8 p.) nurodyti ūkio subjektų planinių patikrinimų atlikimo terminai yra nekonkretūs, neužtikrinantys, kad patikrinimų, teikiamų paslaugų sąnaudų įvertinimas, o taip pat su tuo susijusios šilumos bazinių kainų nustatymo / derinimo procedūros, nebūtų vilkinami, tęsiami neapibrėžtą laikotarpį; Komisija (Taryba) nevykdė jai priskirtos kompetencijos, o tuo buvo pažeistos gyventojų (vartotojų) teisės ir teisėti interesai mokėti teisingą kainą už teikiamą paslaugą – šilumos tiekimą.“, „Aprašo nuostatos neatitinka teisėkūros principų.“. Pateikta rekomendacija – „spręsti klausimą dėl *Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašo* nuostatų tikslinimo.“

9.2. Vadovaujantis SKĮ nuostatomis (pažymos 5.3 papunktis), Seimo kontrolieriaus rekomendaciją (siūlymus) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems rekomendacija (siūlymas) adresuojama, ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių.

Taryba, apsvarsčiusi ir įvertinusi pateiktas rekomendacijas, 2021 m. gruodžio 17 d. raštu informavo, kad „šiuo metu rengia Aprašo pakeitimo projektą ir artimiausiu metu inicijuos Aprašo nuostatų pakeitimo procedūras, kurių metu bus siekiama atsižvelgti į pateiktus pastebėjimus.“

9.3. Seimo kontrolierė, nustačiusi, kad rekomendacijos per beveik 2 metus nebuvo įvykdytos, 2023 m. spalio 18 d. pradėjo tyrimą savo iniciatyva ir 2023 m. spalio 25 d. raštu paprašė Tarybą nurodyti to priežastis.

Po Seimo kontrolierės paklausimo, po 2 metų, Aprašo pakeitimo projektas buvo pateiktas viešai konsultacijai ir Tarybos 2024 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. O3E-91 priimti Aprašo kai kurių punktų pakeitimai, įsigalioję nuo 2024 m. sausio 27 d. Atsižvelgta į rekomendacijas, Apraše sukonkretinti terminai planiniams patikrinimams atlikti, patikslintos nuostatos atsižvelgus į VAĮ nuostatų turinio pasikeitimus.

Vienas esminių konstitucinio teisinės valstybės principo elementų yra teisinio tikrumo ir teisinio aiškumo imperatyvas, kuris suponuoja tam tikrus privalomus reikalavimus teisiniam reguliavimui: jis privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai, jose negali būti dviprasmybių, sąvokos (formuluotės), susijusios su konstitucinių žmogaus teisių įgyvendinimu, jų ribojimu, turi būti itin aiškios, apibrėžtos ir suprantamos.

9.4. Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį ir į tai, kad Taryba 2024 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. O3E-91 keisdama (tikslindama) Aprašo straipsnius, nepatikslino galiojančio (naujos redakcijos) Tarybos Nutarimo (2014 m. gegužės 26 d. Nr. 03-140) preambulės, taigi preambulėje liko nurodytas VAĮ šiuo metu nesantis straipsnis „36⁴ straipsnis“: „Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos *viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 2 dalimi*, [...], Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nutaria: [...].“ (pažymos 6.1 papunktis). Pažymėtina, kad VAĮ nuostatose, pasikeitusiose jau nuo 2020 m. lapkričio 1 d. ir šio įstatymo galiojančioje redakcijoje tokio 36⁴ straipsnio („Ūkio subjektų patikrinimas“) nėra, atitinkamas reguliavimas nustatytas 33 straipsniu („Ūkio subjektų patikrinimas“).

Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams, kaip vieną iš jų, jog įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios. Teiktina rekomendacija dėl pirmiau minimos klaidos Nutarimo preambulėje ištaisymo,

atkreipiant dėmesį, kad Taryba savo veikloje privalo vadovautis atsakomybės už priimtus sprendimus, naujovių ir atvirumo permainingoms principais (pažymos 5.2 papunktis).

10. Apibendrinus šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes konstatuotina, Pažymoje teiktos rekomendacijos įgyvendintos, Aprašo nuostatų pakeitimai įsigaliojo nuo 2024 m. sausio 27 d., vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio nuostatomis („tyrimas nutraukiamas, jeigu tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės“), tyrimas savo iniciatyva nutrauktinas.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

11. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, šio straipsnio 3 dalimi, Seimo kontrolierė nusprendžia savo iniciatyva pradėtą tyrimą dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nutraukti.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

12. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8, 17 punktais, Seimo kontrolierė *Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pirmininkui* siūlo:

12.1. įvertinus, kad Viešojo administravimo įstatymo nuostatos (straipsniai), reglamentuojančios ūkio subjektų patikrinimus, keitėsi, tikslinti Nutarimo preambulę;

12.2. imtis priemonių, kad teisės aktai būtų priimami laikantis teisinės valstybės principo „valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“, teisėkūros principų, būtų aiškūs, suprantami, teisės aktų formuluotės būtų tikslios; savo veikloje vadovautis Viešojo administravimo įstatyme nustatytų principų – atsakomybės už priimtus sprendimus, naujovių ir atvirumo permainingoms.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė